

1 Warsztaty dla zespołu koordynującego szkolny budżet partycypacyjny

Cele warsztatu:

- ✓ Integracja zespołu koordynującego.
- ✓ Wypracowanie założeń szkolnego budżetu partycypacyjnego (SBP).
- ✓ Zaplanowanie przebiegu i sposobów organizacji poszczególnych etapów SBP.

Uwagi:

- ⚠ Jeśli czujesz, że w Twoim szkolnym zespole koordynującym wiedza o szkolnym budżecie partycypacyjnym jest niska, zachęcamy do przeprowadzenia przed tym warsztatem wybranych modułów z lekcji o SBP – narzędzie nr 6.

Techniki:

- ⚙ Zabawy integracyjne
- ⚙ Praca grupowa
- ⚙ Dyskusja
- ⚙ Gra
- ⚙ Energizery
- ⚙ Praca z kartami obrazkowymi, np. Dixit
- ⚙ Szablon notatki (załącznik do scenariusza)

Czas trwania:

- 🕒 Ok. 205–235 minut (ok. 5 godzin lekcyjnych)

Czas:

10 min

Opis

Przywitaj się. Jeśli w zespole koordynującym są osoby, które się nie znają, zadbaj o to, by się wszyscy przedstawili i powiedzieli kilka słów o sobie.

Przedstaw krótko cele warsztatu.

Zaproponuj i wyjaśnij zasady pracy w czasie warsztatu.

Uwagi szczegółowe

Przykładowe zasady pracy:

- Mówimy otwarcie o swoich opiniach.
- Nie oceniamy wzajemnie swoich wypowiedzi.
- Nie przerywamy sobie.
- Słuchamy się wzajemnie.

30 min

opcjonalnie

Opis

Przeprowadź z uczestnikami ćwiczenia/zabawy integracyjne, szczególnie w sytuacji, gdy osoby z zespołu koordynującego nie znają się dobrze między sobą.

Uwagi szczegółowe

Zabawy integracyjne powinny mieć na celu lepsze poznanie się, określenie mocnych stron uczniów, co pozwoli na lepszą pracę zespołu koordynacyjnego w trakcie całego procesu szkolnego budżetu.

5 min

Opis

Zapoznaj uczniów z tym, jakie kluczowe decyzje na temat przebiegu procesu SBP należy podjąć podczas warsztatu. Przedstaw je w prezentacji lub zapisz na tablicy.

Kluczowe decyzje:

Jaki jest cel procesu SBP? Kto będzie zaangażowany w proces? (uczniowie, rodzice, pracownicy?) Jakimi wartościami będziemy się kierować? Jakie regulacje związane z poszczególnymi etapami przyjmujemy? Jaki będzie harmonogram poszczególnych działań?

Porozmawiajcie o roli zespołu koordynującego w całym procesie SBP. Rozdaj uczniom materiał informacyjny na ten temat. Zapytaj, czy te zadania są dla nich jasne, i zapewnij, że przeprowadzony warsztat powinien wyjaśnić ewentualne wątpliwości.

Rola zespołu koordynującego:

- opracowanie regulaminu zawierającego podstawowe założenia i kryteria realizacji SBP,
- opracowanie wniosku/formularza aplikacyjnego i innych niezbędnych dokumentów,
- organizowanie spotkań, warsztatów edukacyjnych i informacyjnych,
- promowanie procesu w społeczności,
- monitorowanie i ewaluacja.

60 min

Opis

Wartości i cele procesu

Przedstaw uczniom 9 wartości budżetów partycypacyjnych. Możesz zaprezentować infografikę na ten temat lub pokazać uczniom krótką animację wideo na temat wartości.

Następnie zaprosz ich do gry karcianej na temat wartości.

W podsumowaniu tej części zaprosz uczniów do sformułowania celów SBP, którego realizację właśnie zaczynają, w oparciu o wybrane wartości, które mają mu przyświecać.

Instrukcja ćwiczenia podsumowującego:

Wyobraź sobie, że już zrealizowaliście SBP. Co zmienia się w Twojej szkole, co zyskujesz, co zyskują inni? Zapisz 2–3 najważniejsze kwestie (praca indywidualna 2 minuty). Następnie połączcie się w 3-osobowe grupy i wypiszcie najważniejsze wspólne cele/wizje. Na koniec przedstawcie to na forum grupy i spróbujcie sformułować 1–2 cele, na który zgodzą się wszyscy członkowie zespołu.

Uwagi szczegółowe

Infografikę przedstawiającą wartości znajdziesz do pobrania [tutaj](#).

Materiały do przeprowadzenia gry wraz z instrukcją znajdziesz [tutaj](#).

Materiał wideo na temat wartości znajdziesz [tutaj](#).

Osoba prowadząca powinna moderować tę rozmowę, by wspomóc formułowanie syntetycznych celów.

Sformułowane cele zapiszcie w notatce, której szablon jest załącznikiem do scenariusza.

5 min

Opis

W dalszej części warsztatu zaprosz uczestników do wypracowywania zasad szkolnego budżetu krok po kroku. Dla przypomnienia możesz zapisać na tablicy lub pokazać w prezentacji kolejne etapy szkolnego budżetu, tj. edukacja i informacja, generowanie pomysłów i zgłaszanie projektów, wybór projektów, realizacja zwycięskich projektów, refleksja i wnioski na przyszłość.

Uwagi szczegółowe

Opis wszystkich etapów szkolnego budżetu znajdziesz w naszym [przewodniku](#).

Warto zapisywać podjęte przez zespół ustalenia. Może do tego służyć szablon notatki stanowiący załącznik do scenariusza. Możecie wybrać osobę z zespołu koordynującego, która będzie robiła notatki.

15 min

Opis

Edukacja i informacja

Opowiedz uczniom, w jaki sposób można przekazać wiedzę i informacje o szkolnym budżecie wszystkim zainteresowanym członkom społeczności szkolnej (np. uczniom, nauczycielom, pracownikom szkoły).

Zapytaj uczniów o to, jakie działania edukacyjne, angażujące oraz informacyjne proponują podjąć w społeczności szkolnej. Możesz zapisać na tablicy pytanie: „Co zrobić, żeby wszyscy w szkole dowiedzieli się o szkolnym budżecie?”. Zbierz odpowiedzi zgodnie z zasadami burzy mózgów – na etapie ich wymyślania nie ma złych pomysłów.

Uwagi szczegółowe

Przykłady działań informacyjno-edukacyjnych oraz opis dobrych praktyk znajdziesz w naszym [przewodniku](#).

10 min

Opis

Generowanie pomysłów

Opowiedz uczniom o możliwych sposobach zorganizowania w szkole etapu generowania pomysłów oraz diagnozowania potrzeb.

Następnie porozmawiajcie o tym, jak przeprowadzić ten etap w Waszej szkole.

Uwagi szczegółowe

Przykładowe metody diagnozowania potrzeb i generowania pomysłów znajdziesz opisane w naszym [przewodniku](#).

Jedną z możliwości jest przeprowadzenie lekcji generowania pomysłów w klasach np. przez wychowawców. Scenariusz takiej lekcji możesz znaleźć [tutaj](#).

25 min

Opis

Zgłaszanie projektów

W kolejnej części warsztatu ustal z młodzieżą, jakie zasady dotyczące zgłaszania projektów będą obowiązywały w szkole.

Przeanalizuj szczegółowo z uczniami następujące kwestie:

- Jakie warunki muszą spełniać projekty?
- Jaki rodzaj projektów można zgłaszać?
- Jaka jest maksymalna/minimalna wartość projektu?
- Kto może składać projekty?
- Jak i gdzie będą składane projekty?

Po uzgodnieniu zasad ustal z zespołem koordynującym, w jaki sposób możecie wesprzeć uczniów na tym etapie.

Uwagi szczegółowe

Można pracować na forum całej grupy lub w mniejszych podgrupach.

Przykładowe sposoby wspierania uczniów na etapie zgłaszania projektów:

- Pisanie wniosków na lekcjach przy wsparciu nauczycieli
- Punkty konsultacyjne
- Dyżury konsultacyjne
- Przykładowy szablon wypełnionego projektu

5 min

Opis

Weryfikacja

Zasygnalizuj uczniom, że bardzo ważne jest dokładne sprawdzenie projektów pod kątem spełniania zasad regulaminu.

Kwestie, na które trzeba zwrócić uwagę przy weryfikacji:

- Sprawdzenie wyceny projektu – np. kontakt z działem finansowym/księgowym w celu weryfikacji kosztów i możliwości realizacyjnych.
- Czy projekt jest zgodny z zasadami, czy wszystkie pola formularza są prawidłowo wypełnione, czy dana osoba może złożyć projekt itp.
- Czy zadanie da się zrealizować w danym miejscu i czasie.

Może być konieczne skontaktowanie się z projektodawcami, gdyby wniosek wymagał uzupełnień/zmian lub w przypadku propozycji połączenia z innym projektem.

5 min

Opis

Promocja projektów

W jaki sposób może wyglądać promocja projektów przed wyborami? Jak stworzyć przestrzeń dla pomysłodawców do zachęcania swoich rówieśników do głosowania na ich projekty? Czy to będzie ogólnoszkolny apel, miejsce na korytarzu na reklamowe plakaty czy może seria postów na Facebooku szkoły? Pamiętaj o tym, że promocja może obejmować zarówno działania bezpośrednie, jak też online.

15 min

Opis

Wybory projektów

Przedstaw zespołowi możliwe sposoby wyboru projektów.

Następnie podejmijcie następujące decyzje:

- Jak będzie wyglądać wybór projektów?
- Czy będzie głosowanie? Jeśli tak, w jakiej formie?
- Na ile projektów można zagłosować?
- Kto będzie uprawniony do głosowania?

Uwagi szczegółowe

Opis etapu wyboru projektów znajdziesz w naszej **publikacji** ↗.

Zapoznaj się również z **materiałem na temat różnych sposobów głosowania w budżecie partycypacyjnym** ↗.

5 min

Opis

Realizacja zwycięskich projektów

Ustal z zespołem, w jaki sposób będą dokonywane zakupy, jakie dokumenty finansowe i inne są potrzebne do prawidłowego rozliczenia kosztów.

Pomyślcie również o tym, jak może wyglądać świętowanie sukcesu, oraz jak będzie można docenić/nagrodzić aktywne osoby?

10 min

Opis

Refleksja i wnioski na przyszłość

Poświęć chwilę na uświadomienie uczniom, że aby szkolny budżet partycypacyjny mógł być doskonały w przyszłości, niezbędna jest stała refleksja nad tym, jak sobie radzicie z realizacją tego przedsięwzięcia i czy osiągacie założone cele. Taka refleksja powinna towarzyszyć wszystkim podejmowanym działaniom, jak również zostać przeprowadzona na zakończenie całego procesu. Zaprezentuj uczniom wybrane sposoby ewaluacji.

Mogą to być na przykład:

- Rozmowy ewaluacyjne po każdym spotkaniu zespołu koordynującego, podczas których odpowiecie sobie na pytania, czy projekt przebiega zgodnie z założeniami, co wyszło do tej pory, jakie napotykalie trudności itp.
- Ankiety wśród uczniów (np. po przeprowadzonych lekcjach czy zajęciach oraz po całym przeprowadzonym procesie).

Uwagi szczegółowe

Przykłady działań ewaluacyjnych oraz opis dobrych praktyk znajdziesz w naszym **przewodniku** ↗.

Ewaluację końcową można szczegółowo zaplanować na dalszym etapie procesu.

15 min

Opis

Harmonogram działań

Ustalcie harmonogram poszczególnych etapów i działań. Główne daty możecie spisać na tablicy lub przygotować papierowy harmonogram np. na dużej kartce od flipchartu. Dobrym pomysłem jest też harmonogram online, jeśli jesteście przyzwyczajeni do korzystania z narzędzi zdalnych.

10 min

Opis

Zasady pracy zespołu koordynującego

Porozmawiaj z zespołem koordynującym o tym, jak będzie wyglądała współpraca.

Przykładowe pytania:

- Jak się będziecie komunikować?
- Jak często będziecie się spotykać?
- Jak będziecie podejmować decyzje?
- Jak się podzielicie zadaniami?

10 min

Opis

Ewaluacja

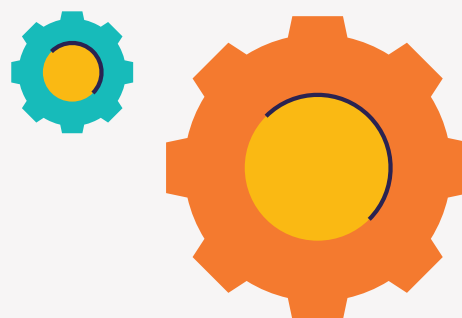
Podsumujcie warsztaty np. w formie rundki, w której każdy uczestnika/uczestniczka dokończy następujące zdania:

- Najciekawsze dla mnie dzisiaj było...
- Najtrudniejsze dla mnie dzisiaj było...

Zapytaj uczniów o ich nastawienie do dalszej pracy nad wdrożeniem szkolnego budżetu partycypacyjnego. Możesz użyć do tego kart obrazkowych, np. Dixit.

Instrukcja do pracy z kartami Dixit:

Wybierz kartę, która odzwierciedla Twoje nastawienie do dalszej pracy nad wdrożeniem szkolnego budżetu partycypacyjnego. Opowiedz o tym na forum grupy.

Szablon notatki

Załącznik do scenariusza warsztatu dla zespołu koordynującego

---

Szkolny budżet partycypacyjny

Nazwa szkoły .....

Zasady ogólne

Cele SBP, wartości, jakimi się kierujemy

Kwota przeznaczona na budżet

Sposób organizacji SBP, osoby odpowiedzialne (zespół koordynujący)

Edukacja i informacja

Jakie działania edukacyjne i angażujące podejmiemy w społeczności szkolnej?

W jaki sposób poinformujemy społeczność szkolną o SBP?

Generowanie pomysłów i zgłaszanie projektów

Jak będzie przebiegać ten etap? W jaki sposób wesprzemy młodzież na tym etapie?

Generowanie pomysłów:

Zgłaszanie projektów:

Jakie projekty można składać?

- Inwestycje?
- Zakupy?
- Wydarzenia?

Jaka jest maksymalna wartość projektu?

Jakie warunki muszą spełniać projekty?

- Czy muszą być zlokalizowane na terenie szkoły?
- Czy muszą być dostępne dla wszystkich uczniów?

Kto może składać projekty?

- Tylko uczniowie?
- Pojedynczo? Grupowo?
- Czy jest potrzebna lista poparcia?
Jeśli tak, ile osób powinno się na niej podpisać?

Jak i gdzie składane będą projekty?

- W jakim miejscu?
- Elektronicznie czy papierowo?

Wybór projektów

Kto dokonuje weryfikacji projektów?

Pod jakim kątem dokonywana jest weryfikacja? Czy przewidujemy preselekcję? W jaki sposób?

Czy i w jaki sposób można poprawiać projekty?

- Ile dni przewidujemy na poprawki?
- Czy można łączyć projekty np. jeśli są do siebie zbliżone?
- Co w przypadku, jeśli jest kilka pomysłów na zagospodarowanie jednego miejsca w szkole?

W jaki sposób projekty zostaną zaprezentowane społeczności szkolnej, by mogła się z nimi zapoznać?
(promocja)

Jak będzie wyglądać wybór projektów? Czy będzie głosowanie? Jeśli tak, w jakiej formie? Na ile projektów można zagłosować?

Kto będzie uprawniony do głosowania?

Realizacja zwycięskich projektów

Gdzie pojawią się informacje o wynikach SBP?

Sposób realizacji, kwestie finansowe i rozliczeniowe

- Kto zrobi zakupy?
- Kto będzie odpowiedzialny za realizację zwycięskich działań?

Refleksja i wnioski na przyszłość

W jaki sposób sprawdzimy, czy cele SBP zostały osiągnięte?

W jaki sposób będziemy monitorować poprawność i skuteczność prowadzonych działań na poszczególnych etapach?

Harmonogram SBP

Rozpoczęcie SBP, edukacja i informacja

Generowanie pomysłów

Pisanie i zgłaszanie projektów

Weryfikacja projektów

**Prezentacja projektów przed
wyborami / promocja projektów**

Wybór projektów

Ogłoszenie wyników

Realizacja projektów

Ewaluacja końcowa